

απόψεις

Οι πιστωτικές δηλώσεις φόρου εισοδήματος και η διασταύρωση των περιουσιακών στοιχείων

Από τα στοιχεία που είχαν ανακοινωθεί έως τις αρχές Αυγούστου από το υπουργείο Οικονομικών, παρά την τεράστια ύφεση που σημειώθηκε εντός της διαχείρισης 2012, εντούτοις και λόγω της μείωσης του αφορολόγητου ορίου και της αλλαγής του συστήματος έκπτωσης δαπανών από αποδείξεις, καθώς και λόγω της συνεκκαθάρισης της έκτακτης εισφοράς μαζί με τον φόρο εισοδήματος αυξήθηκε ο μέσος όρος του χρεωστικού φόρου εισοδήματος και εισφοράς που καλούνται να καταβάλουν οι φορολογούμενοι που υποβάλλουν δήλωση φόρου εισοδήματος. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι από το σύνολο των 3.761.473 υποβληθεισών δηλώσεων, οι 2.562.135 δηλώσεις είναι χρεωστικές (55.956.438.368,03 ευρώ το φορολογητέο εισόδημα 3.365.426.697,61 ευρώ ο φόρος εισοδήματος, 893.446.527,92 ευρώ η έκτακτη εισφορά και 151.513.591,69 ευρώ το τέλος επιτηδεύματος). Ενώ, μόλις οι 313.349 δηλώσεις είναι πιστωτικές (8,33%) και οι 885.989 μηδενικές (23,55%).

Το ερώτημα που παραμένει είναι αν η διεύρυνση του ποσοστού των χρεωστικών έναντι των πιστωτικών και μηδενικών δηλώσεων αντανακλά και τη διεύρυνση της φορολογητέας βάσης. Διεύρυνση που αποτελεί τον αναγκαίο όρο για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής και τελικά διασφαλίζει τη δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών, ιδίως υπό το πρίσμα των σημερινών έκτακτων συνθηκών.

Η εμπειρία προηγούμενων ετών έχει αποδείξει ότι με το παλαιότερα ισχύον αφορολόγητο όριο, το μεγαλύτερο ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων φορολογουμένων δήλωναν καθαρό εισόδημα στα όρια του αφορολόγητου, με αποτέλεσμα τη μη επιβάρυνσή τους ή την κατ' ελάχιστο επιβάρυνσή τους με φόρο εισοδήματος. Ήταν δε αρκετά δύσκολο να πιστέψει κανείς ότι η πλειονότητα των τηρούντων Β' κατηγορίας βιβλία Κ.Β.Σ., είτε αυτοί ασκούν εμπορική δραστηριότητα, είτε ελευθέριο επάγγελμα, συγκέντρωναν καθαρό ετήσιο εισόδημα όχι πολύ μεγαλύτερο του αφορολόγητου ποσού των 10.000 ευρώ, δηλαδή περίπου 800 ευρώ το μήνα. Από την απλή, λοιπόν, ανάγνωση των στατιστικών των δηλώσεων των προηγούμενων ετών, μπορούσε οποισδήποτε να συνάγει σχετικά εύκολα το συμπέρασμα ότι ένα σημαντικό ποσοστό αυ-

τοσπασχολούμενων παρέλειπαν να δηλώσουν και κατά συνέπεια να φορολογηθούν για ένα μεγάλο μέρος των πράγματι κτώμενων εισοδημάτων τους. Πέρα από την έλλειψη φορολογικής συνείδησης, ο λόγος για τον οποίο αυτό συστηματικά συνέβαινε επί σειρά ετών ήταν διότι η φορολογική αρχή και οι πολιτικοί της προϊστάμενοι αδυνατούσαν ή ακόμη χειρότερα δεν επιθυμούσαν να συλλάβουν αυτή τη φοροδιαφεύγουσα ύλη. Ο μόνος δε τρόπος σύλληψής της θα ήταν η διασταύρωση περιουσιακών στοιχείων που οι φοροφυγάδες διατηρούσαν και συναλλαγών που αυτοί πραγματοποιούσαν. Ο τρόπος αυτός μπορεί να εγγυηθεί τη δίκαιη διάγνωση της πραγματικής φοροδοτικής ικανότητας καθενός Έλληνα φορολογούμενου σε αντίθεση με τον τεκμαρτό τρόπο υπολογισμού του φορολογητέου εισοδήματος που συνήθως οδηγεί στην άδικη επιβολή φόρου. Και είναι συνήθως άδικη η επιβολή φόρου με βάση τα τεκμήρια διατήρησης περιουσιακών στοιχείων, διότι η κατοχή ενός περιουσιακού στοιχείου, όπως σπίτι, αυτοκίνητο κ.ο.κ., το οποίο είχε κάποτε στο παρελθόν αποκτηθεί με νόμιμα φορολογηθέντα εισοδήματα ή περιουσία δεν δύναται και υπό τις σημερινές συνθήκες χρηματοπιστωτικής ασφυξίας και δραστικών μειώσεων μισθών και συντάξεων, να συνιστά αξιόπιστη και αποτελεσματική ένδειξη φοροδοτικής ικανότητας.

Τα ανωτέρω για την ανάγκη ύπαρξης προεχόντως πολιτικής βούλησης για τη δημιουργία αξιόπιστου συστήματος διασταύρωσης περιουσιακών στοιχείων και συναλλαγών, επιβεβαιώνονται και από τα στοιχεία που δόθηκαν πρόσφατα στη δημοσιότητα από το υπουργείο Οικονομικών, αναφορικά με τα εξαχθέντα σε τράπεζες της αλλοδαπής χρηματικά ποσά.

Αν πράγματι λειτουργούσε με αποτελεσματικό τρόπο η διασταύρωση περιουσιακών στοιχείων και συναλλαγών και μάλιστα κατά τον χρόνο που αυτά αποκτώνται ή αυτές αντίστοιχα λαμβάνουν χώρα, τότε ο Έλληνας πολίτης που φέρεται κατά την ανακοίνωση του υπουργείου Οικονομικών σε μια ημέρα να έχει καταθέσει σε τράπεζα της αλλοδαπής 150 εκατ. ευρώ, χωρίς το ποσό αυτό να έχει εμφανισθεί σε φορολογική του δήλωση θα είχε ήδη ελεγχθεί και παράσχει ικανοποιητικές ή όχι εξηγήσεις κατά τον κρίσιμο χρόνο, οπότε αυτός είχε σχηματίσει το σήμερα εξαχθέν κεφάλαιό του.

Η φοροδιαφυγή περιορίζεται, όταν καθίσταται ασύμφορη για τον φοροφυγά που «κλέβει» την περιουσία όλων μας. Όταν ο έχων πρόθεση φοροδιαφυγής αντιληφθεί ότι η πραγματική φοροδοτική του ικανότητα θα αποτυπωθεί με σαφήνεια και σε γρήγορο χρόνο, με την ηλεκτρονική αποτύπωση των περιουσιακών στοιχείων που αποκτά και των συναλλαγών, στις οποίες αυτός συμμετέχει. Άλλως, όσο και αν διατυπώνουμε ως κοινωνία και πολιτική ηγεσία τη θέλησή μας για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής αυτή θα θεριεύει και τα χρήματα θα «πετούν» προς τράπεζες του εξωτερικού, εδρεύουσες σε χώρες με τις οποίες η Ελληνική Δημοκρατία δεν έχει καν συνάψει συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας, ώστε να μπορεί με σχετική ευχέρεια να ζητά διοικητική συνδρομή.

Ασπασία Μάλλiou